

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **L. D.**, zastoupené Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 14 Az 220/2004, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 1. 2004 č. j. OAM-1810/VL-20-K01-2003, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 10. 2005 č. j. 14 Az 220/2004 – 27,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 1. 2004 č. j. OAM-1810/VL-20-K01-2003 nebyl žalobkyni (dále i „stěžovatelka“) udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo rozhodnuto, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. Žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu žalobkyně jsou problémy s příslušníky mafie v souvislosti s drogovou závislostí a dluhy její dcery, žalobkyně ve vlasti také měla potíže ekonomického charakteru. Žádost o udělení azylu žalobkyně posuzoval žalovaný správní orgán na pozadí informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. V případě popisovaných problémů žalobkyně se dle názoru žalovaného jednalo výhradně o potíže se soukromými osobami, jejichž jednání bylo motivováno výlučně snahou vypomoci peníze, navíc nezákonným způsobem,

nikoli však některým z důvodů taxativně uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu, popsané problémy žalobkyně nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Žalobkyně dle své výpovědi písemně požádala o pomoc okresní policejní oddělení, načež ji doma navštívili dva policisté, aby vyděrače dopadli, to se však nezdařilo, dvakrát kontaktovala policisty na dohodnutém telefonním čísle, ale oni již nepřišli, proto žalobkyně ztratila důvěru k policejním orgánům a rozhodla se Ukrajinu opustit. Žalovaný k tomu dodává, že žalobkyně měla možnost podat stížnost k nadřízeným orgánům policie nebo se obrátit na soud, případně se mohla obrátit na ombudsmana. Žalobkyně tedy nevyužila dostatečným způsobem možnost obrátit se na vnitrostátní orgány a svou situaci řešit ve vlasti. Co se týče potíží stěžovatelky ekonomického charakteru, tyto byly dle žalovaného vyvolány tíživou hospodářskou situací na Ukrajině, tak však postihuje bez rozdílu značnou část obyvatelstva země a její dopad na jednotlivce nelze označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 3. 10. 2005 č. j. 14 Az 220/2004 – 27 zamítl žalobu podanou žalobkyní proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku krajský soud shrnul dosavadní skutková a právní zjištění ve věci a zejména uvedl, že ze správního spisu zjistil, že důvodem podání žádosti o udělení azylu žalobkyně byla její obava před lidmi z mafie, kteří chtěli, aby zaplatila dluhy za dceru, která pro ně pracovala jako dealerka drog a dlužila jim velkou sumu peněz, žalobkyně měla ve vlasti také ekonomické potíže. Žalobkyně proto v dubnu 2003 Ukrajinu opustila, přičemž uvedla, že situaci nemohla řešit přestěhováním v rámci vlasti, neboť neměla nikoho u koho by mohla žít, na orgány policie se obrátila, ale pomohly jí jen částečně, politicky se neangažovala, neměla problémy se státními orgány. Popsané důvody nejsou dle krajského soudu důvody ve smyslu zákona o azylu a žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Pokud žalobkyně poukázala na nesprávně posouzený skutkový stav věci, soud konstatuje, že tak učinila pouze v obecné poloze, neuvedla žádné konkrétní důkazy, proto soud rovněž v obecné poloze uvádí, že před vydáním napadeného rozhodnutí byl skutečný stav zjištěn dostatečně, když žalovaný vycházel při svém rozhodování z objektivních zpráv o situaci v zemi původu žalobkyně a vypořádal se s obsahem těchto zpráv, jakož i se všemi tvrzeními žalobkyně. Dle názoru krajského soudu bylo napadené rozhodnutí žalovaného vydáno v souladu se zákonem o azylu a nebyly shledány důvody pro jeho zrušení, žalobu jako nedůvodnou tak soud zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen “s. ř. s.”).

Proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem podala stěžovatelka včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Podle názoru stěžovatelky krajský soud stejně jako žalovaný nesprávným způsobem posoudil zejména právní otázku, zda je možno na její případ vztáhnout ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Stěžovatelka se ve své domovské zemi dostala do potíží, kdy byla nucena platit dluhy své dcery, které měly vzniknout vůči příslušníkům organizovaných zločineckých struktur prodejem drog a neodvedením obdržených peněz. Tyto osoby ze zločineckých struktur stěžovatelku ohrožovaly nejenom na zdraví, ale i na životě. Pokud hledala ochranu u státních orgánů, zjistila, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur, a že nemá šanci na ochranu své osoby. Stěžovatelce tak nezbylo než vycestovat ze země a požádat o azyl. Stěžovatelka je přesvědčena, že v jejím případě je dán důvod pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur a je těmito strukturami pronásledována a domovský stát tuto situaci toleruje. Dále má stěžovatelka za to, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování,

na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Stěžovatelka se rovněž domnívá, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou, zejména nedostatečně přezkoumal napadené rozhodnutí z hlediska dodržení procesních předpisů. Stěžovatelka je přesvědčena, že rozhodnutí žalovaného neodpovídá ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, neboť jeho odůvodnění je nedostatečné. Stěžovatelka také nesouhlasí se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování, neboť ona se domnívá, že splňuje zákonné podmínky pro přiznání překážek vycestování dle ustanovení § 91 zákona o azylu, když jí v případě návratu na Ukrajinu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve vyjádření k podané kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti žalovaný plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky učiněná ve správním řízení. Žalovaný podotýká, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že stěžovatelka o udělení azylu požádala kvůli svým potížím s věřiteli – soukromými osobami na Ukrajině, tyto její důvody však nenaplnují žádný z taxativně vymezených důvodů udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout a nepřiznat jí odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V podané kasační stížnosti stěžovatelka předně uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Uvedený důvod podání kasační stížnosti však Nejvyšší správní soud neshledal oprávněným.

Krajský soud se v předcházejícím řízení zabýval především právní otázkou, zda důvody, pro které stěžovatelka opustila zemi původu a požádala o udělení azylu, mohou být důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka ve správním řízení o udělení azylu popsala problémy, které měla na Ukrajině s věřiteli své dcery (označila je jako mafii), kteří po ní požadovali finanční prostředky, které jim dcera nebyla schopna splatit, tyto osoby stěžovatelce vyhrožovaly a fyzicky ji napadly. Stěžovatelka se ohledně jejich jednání obrátila na okresní oddělení policie, dva policisté přišli k ní domů a čekali na vyděrače, ti se však neukázali, poté stěžovatelka po předchozí domluvě kontaktovala policii telefonicky, ale policisté se k ní již nedostavili. Na postup policie si stěžovatelka nikde nestěžovala ani se neobrátila s žádostí o pomoc na jiné státní nebo nestátní orgány. Stěžovatelka se zmínila i o svých ekonomických potížích ve vlasti, s policií a jinými státními úřady ve vlasti problémy neměla, v případě návratu se obávala jen věřitelů své dcery. Dle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických

názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, soud se všemi těmito skutečnostmi řádně zabýval, přičemž dostatečně popsal tvrzení stěžovatele i zjištění žalovaného správního orgánu, a dospěl ke správnému závěru (přičemž se ztotožnil s názorem žalovaného), že stěžovatelem uváděné důvody nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Chování soukromých osob vůči stěžovateli, ačkoli spočívalo v negativním jednání, nebylo vedeno z důvodů taxativně vymezených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu a nelze je označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Poukazuje-li stěžovatelka v kasační stížnosti na to, že státní moc na Ukrajině takové jednání soukromých osob toleruje, nekoresponduje to s jejím tvrzením, že policie se jejím případem zabývala (policisté přišli do jejího bytu a čekali zde na vyděrače). Ostatně, když se policie případem zabývat přestala, stěžovatelka si nikde na její postup nestěžovala a nevyužila ani jiných prostředků ochrany, které se jí ve vlasti nabízely (podání k soudu, instituce ombudsmana). Nejvyšší správní soud se s posouzením dané otázky krajským soudem ztotožňuje.

Co se týče námitky stěžovatelky o vadě řízení před žalovaným spočívající v nedostatečně provedeném dokazování, má Nejvyšší správní soud stejně jako krajský soud za to, že žalovaný provedl ve věci řádné dokazování, když pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů. Žalovaný vycházel především z tvrzení stěžovatelky uváděných v žádosti o udělení azylu ze dne 24. 4. 2003 a v pohovoru k této žádosti ze dne 1. 7. 2003 a z informací o Ukrajině, které jsou přehledně vyjmenovány v příloze k protokolu o pohovoru, a s jejichž obsahem měla stěžovatelka možnost se seznámit, vyjádřit se k nim či ke způsobu jejich získání, popřípadě navrhnout jejich doplnění, což však odmítla. Na základě opatřených podkladů žalovaný zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Rovněž krajský soud vycházel z dostatečných podkladů potřebných pro rozhodnutí a dospěl ke stejným právním závěrům jako žalovaný. Nejvyšší správní soud přijaté závěry ve věci sdílí a v řízení neshledal vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatelka v kasační stížnosti dále uvádí, že krajský soud nesprávně posoudil otázku porušení ustanovení správního řádu žalovaným v řízení o udělení azylu, v čemž stěžovatelka spatřuje důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud má za to, že krajský soud postupoval v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s., když přezkoumal rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů, přičemž obecně namítané porušení ustanovení správního řádu neshledal. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, hodnocení důkazů a konečná stanoviska, odůvodnění rozhodnutí tak splňuje náležitosti dle § 47 odst. 3 správního řádu. Krajský soud se v napadeném rozsudku dostatečným způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatelky, přičemž neshledal tvrzené nedostatky a porušení, odůvodnění rozsudku poskytuje dostatečnou skutkovou a právní oporu jeho výroku. Proto Nejvyšší správní soud neshledal důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Zde soud podotýká, že stěžovatelka sice formálně podřadila vytýkané vady pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., obsahově se však jedná opětovně o vady spadající pod písm. b) citovaného ustanovení. Ani v tomto bodu však splnění důvodů kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

Navíc a nově stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že státní orgány v její vlasti jsou součástí tamních zločineckých struktur, že ona náleží do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur, a že splňuje zákonné podmínky pro přiznání překážky vycestování dle ustanovení § 91 zákona o azylu, když jí při návratu na Ukrajinu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Jelikož stěžovatelka citované skutečnosti nenamítala v rámci správního řízení o udělení azylu vedeného žalovaným ani v řízení o žalobě u krajského soudu, ale uplatnila je až po vydání napadeného rozsudku, nelze k nim v řízení o kasační stížnosti přihlížet.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížností.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. listopadu 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu